Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/1988

3.10.2025

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2025/1988,

2. oktoober 2025,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa seoses tulekustutusvahtudes sisalduvate per- ja polüfluoritud alküülühenditega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 68 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFASid) on ühendite rühm, mis hõlmab tuhandeid sünteetilisi kemikaale, mida liidus laialdaselt kasutatakse, muu hulgas ka tulekustutusvahtudes. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) on PFASid määratlenud kui mis tahes ained, mis sisaldavad vähemalt üht täielikult fluoritud metüül- (CF_3) või metüleenrühma (CF_2) süsinikuaatomit (ilma et sellel oleks side ühegi H/Cl/Br/I aatomiga) ([2]).

(2) Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIII lisa punktis 1.2.1 on esitatud väga püsiva aine kriteerium. PFASid ületavad kaugelt väga püsivana käsitamise kriteeriumi ja neil on lisaks veel mitu ohtlikku omadust. Suurem osa neist on vees liikuvad ning põhjustavad seega põhjavee, pinnavee ja elustiku saastumist. See on eriti murettekitav, kui see mõjutab joogiveeallikaid. Mõne PFASi puhul on kahtlus, et see on kantserogeenne, kahjustab laste arengut ning mõjutab juba väikeses kontsentratsioonis elundeid nagu maks või immuunsüsteemi elundid. Leidub märke, et PFASid võivad kahjustada endokriinfunktsiooni. Siiski ei ole piisavalt andmeid, et piisavalt kvantitatiivselt hinnata enamiku PFASide mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.

(3) 2019. aastal kutsus Euroopa Liidu Nõukogu komisjoni üles töötama välja tegevuskava PFASide igasuguse mitteolulise kasutuse lõpetamiseks ([3]). 2020. aastal nõudis Euroopa Parlament tungivalt, et komisjon kehtestaks kindlad tähtajad, et tagada PFASide igasuguse mitteolulise kasutuse kiire järkjärguline lõpetamine ([4]). Kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias ([5]) mainis komisjon, et PFASid vajavad eritähelepanu, ning tegi seetõttu ettepaneku võtta PFASide kasutamise ja nendega saastumise käsitlemiseks kasutusele laiaulatuslik meetmete kogum.

(4) PFASireostuse võimalik mõju keskkonnale ja potentsiaalselt ka inimeste tervisele on põhjustanud muret maailma eri osades. Austraalia, Kanada, Jaapan, Korea, Hiina ja Ameerika Ühendriigid on PFASide suhtes kasutusele võtnud riski vähendamise lähenemisviisid ([6]). Taani on juba vastu võtnud spetsiaalsed meetmed, et keelustada PFASe sisaldava tulekustutusvahukontsentraadi import ja müük ning selle kasutamine kohtades, kus kustutamist harjutatakse. Riiklikud piirangud võivad takistada siseturu head toimimist ja seetõttu on PFASe sisaldava tulekustutusvahu suhtes kohaldatavaid piiravaid eeskirju vaja liidu tasandil ühtlustada.

([1]) ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.
([2]) OECD 9. juuli 2021. aasta aruanne „Reconciling Terminology of the Universe of Per- and Polyfluoroalkyl Substances: Recommendations and Practical Guidance (ENV/CBC/MONO(2021)25)“.
([3]) Nõukogu 26. juuni 2019. aasta järeldused „Liidu keskkonnasäästlike kemikaalide poliitika strateegia“, 10713/19.
([4]) Euroopa Parlamendi 10. juuli 2020. aasta resolutsioon kestlikkust toetava kemikaalistrateegia kohta (2020/2531(RSP)).
([5]) „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia – Mürgivaba keskkonna suunas“ (COM(2020) 667 final).
([6]) https://www.oecd.org/chemicalsafety/portal-perfluorinated-chemicals/riskreduction/.

(5) Võttes arvesse muret, mis tõstatati seoses perfluorooktaanhapet (PFOA) sisaldavate tulekustutusvahtude asendamisega muude fluoripõhiste tulekustutusvahtudega, ja alternatiivsete lahenduste suurenevat kättesaadavust ning selleks, et tagada liidus inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase, palus komisjon 17. juulil 2020 määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 69 lõike 1 kohaselt Euroopa Kemikaaliametil (edaspidi „kemikaaliamet“) koostada kõnealuse määruse XV lisa nõuetele vastav toimik eesmärgiga kehtestada võimalikud piirangud PFASide kasutamisele tulekustutusvahtudes ([7]).

(6) 23. märtsil 2022 esitas kemikaaliamet XV lisa kohase toimiku, mida hiljem muudeti ja mille lõplik versioon valmis 13. jaanuaril 2023 (edaspidi „toimik“) ([8]). Toimikust nähtub, et liidus toodab umbes 25 ettevõtet kokku ligikaudu 30 000 tonni tulekustutusvahtu aastas. Hoolimata varasematest piirangutest, mille kohaselt ei tohi teatavaid PFASe tulekustutusvahtudes kasutada, sisaldab 18 000 tonni (60 %) praegu valmistatavatest tulekustutusvahtudest PFASe. Toimikus esitatud hinnangu kohaselt on nende vahtude valmistamisel, väljaõppe käigus ja tulekustutustöödel tekkiv aastane PFASide koguheide ligikaudu 470 tonni.

(7) PFASe sisaldavaid tulekustutusvahte kasutatakse tuleohtlike vedelike põhjustatud tulekahjude (B-klassi tulekahjud) kustutamiseks mitmesugustel tegevusaladel (nt nafta(keemia)sektor, kohalike omavalitsuste tuletõrjebrigaadid, merendus, lennujaamad, kaitsevaldkond ja käsikustutid). Ülekaalukalt suurim sektor, kus neid vahte kasutatakse, on nafta(keemia)tööstus, kus tarbitakse 59 % liidu aastasest PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kogusest. PFASe sisaldavaid tulekustutusvahte kasutatakse nii väljaõppeks kui ka mitmesuguste päris tulekahjude kustutamiseks alates väikestest tulekahjudest kuni suurte paagipõlenguteni. Kui PFASide kasutamist tulekustutusvahtudes ei reguleerita, toob nende jätkuv kasutamine kaasa keskkonnasaaste suurenemise, jätkuva heite keskkonda ja inimeste suurema kokkupuute asjaomaste ainetega.

(8) Kemikaaliamet jõudis järeldusele, et tulekustutusvahtudes PFASide kasutamisest inimeste tervisele ja keskkonnale tulenevad riskid ei ole piisavalt ohjatud ning et kõige asjakohasem vahend kindlakstehtud riskide kõrvaldamiseks on määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohane piirang. Kõrvaldamaks riske, mis tulenevad tulekustutusvahtudes sisalduvatest PFASidest, on vaja liidu tasandi meetmeid, et tagada kogu liidus inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase ning kaupade vaba liikumine.

(9) Toimikus jõuti ka järeldusele, et tootjat kaitsva konfidentsiaalsuse tõttu ei ole täpselt teada, milliseid konkreetseid PFASe tulekustutusvahtudes praegu kasutatakse. Tööstuse sidusrühmad on teatanud, et peamiselt kuuluvad PFASid nende ühendite hulka, mille süsinikuahelas on kuus süsinikuaatomit, seega on need undekafluoroheksaanhappega seotud ained. Kuid tulekustutusvahtudes on kasutatud ka lühema süsinikuahelaga aineid ning teoreetiliselt on tulevikus võimalik välja töötada uudseid reguleerimata PFASe. Seega jõuti toimikus järeldusele, et tulekustutusvahtudes sisalduvatest PFASidest tulenevate riskide, sealhulgas tulevikus nn kahetsusväärsest asendamiseset tulenevate riskide kõrvaldamiseks on asjakohane kehtestada piirang, mis konkreetsete PFASide või PFASide alarühma asemel hõlmab kogu PFASide aineklassi olenemata konkreetsete PFASide olukorrast turul.

(10) Toimikus kaalus kemikaaliamet viit erinevat piiranguvõimalust ja jõudis otsusele teha ettepanek keelata PFASide turuleviimine ja kasutamine (sh valmistamine) tulekustutusvahtude koostises ning näha ette sektoripõhised üleminekuperioodid. Kemikaaliameti arvamust mööda tuleks PFASe sisaldavate käsikustutite turuleviimine keelata pärast kuuekuulist üleminekuperioodi ning PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutamine väljaõppes ja katsetes ning reaalsetes olukordades kohalike tuletõrjeteenistuste poolt tuleks keelata pärast 18-kuulist üleminekuperioodi. Tsiviillaevadel PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutamise puhul peeti vajalikuks pikemat, kolmeaastast üleminekuperioodi ning tsiviillennunduses, kaitsesektoris ja käsikustutitest PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutamise puhul viieaastast üleminekuperioodi. Kemikaaliamet leidis, et kuni kümneaastane üleminekuperiood on põhjendatud PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutamise puhul käitistes, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL, ([9]) sealhulgas eelkõige suurte atmosfäärirõhul olevate kütusehoidlade põlengute korral ning tööstusharudes, kus samas tegevuskohas tegeldakse mitme erineva tuleohtliku vedelikuga.

([7]) https://echa.europa.eu/documents/10162/17233/request_echa_pfas_fff_en.pdf/aa089887-bc27-e642-747e-b935809075cc?t=1601895611682.

([8]) https://echa.europa.eu/documents/10162/4524f49c-ae14-b01b-71d2-ac3fa916c4e9 jahttps://echa.europa.eu/documents/10162/8011247f-14bb-c77e-189e-4df733dd16b2.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainetega seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/18/oj).

(11) Toimikus tegi kemikaaliamet ka ettepaneku kehtestada tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASide kontsentratsiooni piirnormiks 1 mg/l ([10]). Kemikaaliameti sõnul ennetataks selle piirnormiga PFASide tahtlikku kasutamist tulekustutusvahukontsentraatides ning välditaks suuremat osa heitest. Peale selle leidis kemikaaliamet, et seda kontsentratsiooni piirnormi tuleks kohaldada ka seadmete suhtes, mida on kasutatud PFASe sisaldavate tulekustutusvahtudega, sest vastavust sellele piirnormile on võimalik saavutada suhteliselt lihtsa puhastusprotsessiga.

(12) Lõpetuseks tegi kemikaaliamet ettepaneku kehtestada tulekustutusvahu (välja arvatud käsikustutites oleva vahu) kasutajatele kohustuse koostada PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude majandamise kava ja rakendada parimate tavade kohaseid riskijuhtimismeetmeid, et saada luba jätkata PFASe sisaldavate vahtude kasutamist mis tahes kohaldatava üleminekuperioodi jooksul.

(13) Kemikaaliameti riskihindamise komitee (RAC) võttis 16. märtsil 2023 vastu arvamuse, ([11]) milles jõuti järeldusele, et kui võtta arvesse praktilisust, jälgitavust ja riski vähendamise tulemuslikkust, siis on kemikaaliameti kavandatud ja RAC poolt muudetud piirang tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASide kohta kõige asjakohasem liidu tasandi meede kindlakstehtud riski kõrvaldamiseks.

(14) RAC toetas OECD PFASide määratluse kasutamist ainete rühmitamise eesmärgil. RAC kinnitas, et on võimalik teha kindlaks PFASe või alarühmi, mis ei sobi oma olemuslike omaduste tõttu tulekustutusvahtudes kasutamiseks, kuid leidis, et nende kindlakstehtud PFASide või alarühmade väljajätmine, mida tõenäoliselt ei kasutata, ei ole põhjendatud. Kui teatavad PFASid ei ole sobivad, siis kõnealune piirang neid ei mõjuta ning selliste rühmade ja ainete kindlakstegemiseks vajalikud jõupingutused ei oleks põhjendatud. Peale selle võidakse alarühmade väljajätmise korral ettekavatsematult välja jätta PFASid, mis leitakse tulevikus olevat sobivad, kuid millel on samasugused ohtlikud omadused. RAC leidis, et PFASide suur püsivus koos muude ohtudega annab alust märkimisväärselt muret tunda. RAC pidas kemikaaliameti hinnangut PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutamisest tuleneva PFASide heite kohta keskkonda usaldusväärseks ning nõustus, et keskkonda sattumist tuleks kasutada riski asendusnäitajana ja seda tuleks minimeerida.

(15) RAC nõustus, et PFASide kui ainerühma suhtes kohaldatav määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohane liidu tasandi piirang on kõige asjakohasem meede tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASidega seotud riskide vähendamiseks. Samuti nõustus RAC, et piiranguga tuleks kõrvaldada PFASide turule viimisest ja nende kasutamisest kõigis tulekustutusvahtude rakendustes ning samuti nende valmistamisest tulenevad riskid, kuna PFASid põhjustavad heidet keskkonda. See heide kujutab endast ohtu inimestele ja keskkonnale ning risk suureneb jätkuva kasutamise korral, kuna PFASid on püsivad ja seetõttu nende kogus keskkonnas aja jooksul suureneb. RAC on arvamusel, et hoolimata rohkem kui kümne aasta jooksul toimunud reguleerimistegevusest ei kõrvalda praegused riskijuhtimismeetmed ja käitamistingimused riski piisavalt.

(16) RAC toetas ettepanekut nõuda käitajatelt tegevuskohapõhiste majandamiskavade koostamist. Samuti nõustus RAC PFASe sisaldavate kogutud jäätmete nõuetekohase kõrvaldamise, käitlemise ja märgistamise tingimustega. Peale selle märkis RAC, et on vaja tagada tulekustutusseadmete puhastamisel tekkivate jäätmete asjakohane käitlemine ning et reovee bioloogilist puhastamist asjakohase käitlemisena ei käsitata. RAC märkis, et reovee bioloogiline puhastamine on kõige levinum tulekustutusvahtu sisaldava kogutud äravooluvee kõrvaldamise meetod, kuid kõnealuse puhastusmeetodi tõhusus on PFASide eemaldamisel vähene ning lisaks võib ka reomuda kõrvaldamine olla märkimisväärne PFASide allikas. Kui PFASe sisaldavad jäätmed põletatakse eraldi või koos muude kütustega, peaks RAC arvamusel temperatuuri olema üle 1 100 °C. Siiski märkis RAC ka seda, et edaspidi võidakse välja töötada täiendavaid kõrvaldamismeetodeid, ning seetõttu ei teinud ta ettepanekut määratleda asjakohane käitlemine täpsemalt kui toimikus kavandatud tingimused ette näevad.

([10]) Vastab kontsentratsioonile 1 ppm, 1 000 ppb või 0,0001 % (mass/ruumala).
([11]) https://echa.europa.eu/documents/10162/897b2ca5-e15b-e6c5-a2ef-c7af4f1110a1.

(17) Kemikaaliameti sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee (SEAC) võttis oma arvamuse vastu 7. juunil 2023 ([12]). SEAC jõudis järeldusele, et kemikaaliameti kavandatud piirang tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASide suhtes on kõige asjakohasem liidu tasandi meede kindlakstehtud riskide kõrvaldamiseks, võttes arvesse PFASidest tulenevaid sotsiaal-majanduslikku kasu ja sotsiaal-majanduslikke kulusid ning eeldusel, et enne turuleviimise ja direktiiviga 2012/18/EL hõlmatud käitistes kasutamise kavandatud üleminekuperioodi lõppu vaadatakse läbi alternatiivsete lahenduste kättesaadavus selliste käitiste jaoks. Peale selle soovitas SEAC lisada kohustuse vaadata läbi, kuidas edeneb avamere nafta- ja gaasirajatistes kasutatavate PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude asendamine, ja teha seda enne kõnealuse kasutuse üleminekuperioodi lõppemist.

(18) SEAC jõudis järeldusele, et hoolimata mõningast ebaselgusest on kavandatud piiranguga seotud sotsiaal-majanduslikud kulud 30 aasta jooksul hinnanguliselt ligikaudu 7 miljardit eurot ning kajastavad õiget suurusjärku. SEAC nõustus kemikaaliametiga, et kavandatud piirangust saadav kasu on välditud heide keskkonda, mis kemikaaliameti hinnangul oleks 30 aasta jooksul ligikaudu 13 200 tonni, kui võetakse kasutusele kemikaaliameti kavandatud riskijuhtimismeetmed. SEAC märkis, et kulutõhususe keskväärtus, mis on umbes 500 eurot välditud heite kilogrammi kohta, on samas suurusjärgus nagu hiljuti püsivate kemikaalide suhtes kehtestatud piirangute puhul. Samuti märkis SEAC, et riskijuhtimismeetmete lisamisel väljaõppe ja tulekahjude puhuks on kavandatud piirangu kulutõhususele piiratud mõju ning leidis seetõttu, et kõnealused meetmed on põhjendatud. Lisaks leidis SEAC, et piiranguga võib kaasneda muu positiivne mõju, näiteks keskkonna tervendamise välditud kulud ja motiveeriv varane innovatsioon PFASide alternatiividega seoses, millega kaasneb Euroopa keemiatööstus konkurentsivõime kasv, samuti võib kaasneda muu määratlemata või võimalik negatiivne mõju, näiteks mõju kasvuhoonegaaside heitele ja tulekahjude ebapiisav kustutamine, kui alternatiivsed lahendused ei toimi nii hästi nagu PFASe sisaldavad vahud.

(19) SEAC leidis kokkuvõtteks, et tehniliselt ja majanduslikult võimalikud alternatiivsed tulekustutusvahud, mis ei ole fluoripõhised, on kättesaadavad ja neid saab kemikaaliameti kavandatud üleminekuperioodi lõpuks rakendada enamiku, kuid mitte kõigi sektorite või kasutusalade puhul. SEAC leidis, et eelkõige ei ole veel täielikult tõendatud direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvates käitistes ning avamere nafta- ja gaasirajatistes kasutamiseks sobivate alternatiivsete lahenduste kättesaadavus. Selleks, et tagada sobivate alternatiivsete lahenduste täielik väljatöötamine, katsetamine ja kasutuselevõtt, soovitas SEAC merenduses ning avamere nafta- ja gaasirajatistes kasutatavate alkoholikindlat vahtu pritsivate käsikustutite turule viimisega seoses pikemaid üleminekuperioode kui need, mida kemikaaliamet oma ettepanekus pakkus. Seoses käsikustutite kasutamisega soovitas SEAC kemikaaliameti pakutud viieaastase üleminekuperioodi asemel üleminekuperioodi, mis kestaks 31. detsembrini 2030.

(20) SEAC võttis teadmiseks RAC soovitatud lisatingimuse, mille kohaselt peab põletamise korral temperatuur olema vähemalt 1 100 °C. SEAC ei suutnud siiski teha järeldusi selle soovitusega seotud kulude kohta, mistõttu hinnangusse lisandus veel üks ebaselge element.

(21) Piirangu väljatöötamise käigus peeti nõu määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 76 lõike 1 punktis f nimetatud kemikaaliameti jõustamisalase teabe vahetamise foorumiga (edaspidi „foorum“) ja selle arvamust on arvesse võetud.

(22) 31. augustil 2023 edastas kemikaaliamet komisjonile RAC ja SEAC arvamused.

(23) Võttes arvesse toimikut ning RAC ja SEAC arvamusi, leiab komisjon, et PFASide turuleviimisest ja kasutamisest tulekustutusvahtudes tuleneb inimeste tervisele ja keskkonnale vastuvõetamatu risk, millega on vaja tegeleda liidu tasandil.

(24) Seepärast leiab komisjon, et käesoleva määrusega kehtestatud piirang PFASide turuleviimise ja kasutamise kohta tulekustutusvahtude koostises on kõige asjakohasem liidu tasandi meede kindlakstehtud riski vähendamiseks, võttes arvesse selle sotsiaal-majanduslikku mõju ja alternatiivsete lahenduste kättesaadavust.

([12]) https://echa.europa.eu/documents/10162/897b2ca5-e15b-e6c5-a2ef-c7af4f1110a1.

(25) Komisjon on arvamusel, et piirangu lai kohaldamisala, mis hõlmab kõiki OECD määratluse kohaseid PFASe, on asjakohane, võttes arvesse toimikus esitatud ning RAC ja SEAC kinnitatud probleemkohti. Peamine probleem on kõigi PFASide, sealhulgas nende lagunemissaaduste püsivus, mis toob kaasa nende kontsentratsiooni suurenemise keskkonnas. Paljud PFASid on keskkonnas väga liikuvad ning uuringutega on kindlaks tehtud mitmesugused muud PFASidega seotud ohud, mis sageli sõltuvad konkreetse PFASi struktuurist. Komisjon märgib, et tootjate ärisaladuse tõttu ei ole täpselt teada, milliseid konkreetseid PFASe tulekustutusvahtudes praegu kasutatakse, ning et piirangu laia kohaldamisala on vaja selleks, et vältida üksikute PFASide kahetsusväärset asendamist teistsuguste PFASidega, mis kõik vastavad määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIII lisa punktis 1.2.1 esitatud väga püsiva aine kriteeriumile ning põhjustavad seega põhjavee, pinnavee ja elustiku saastumist.

(26) Komisjon leiab, et ei ole kindel, kas mõne PFASide alarühma aineid saab tulekustutusvahtudes kasutada ning kas need seetõttu kujutavad endast ohtu inimeste tervisele ja keskkonnale. Kuid võttes arvesse liidu võetud kohustust PFASid järk-järgult kasutuselt kõrvaldada seal kus võimalik, nagu eespool mainitud, on komisjon arvamusel, et piirangu keemiliselt laiaulatuslik kohaldamisala on põhjendatud, et tagada piirangu kohaldamisalasse kuuluvate ainete kindlakstegemine, vältida nende PFASide tahtmatut väljajätmist, mida võidakse tulevikus pidada sobivaks tulekustutusvahtudes kasutamiseks, ning tagada piirangu praktilisus.

(27) Komisjon nõustub RAC ja SEAC kavandatud kontsentratsiooni piirnormiga, mille kohaselt kõigi PFASide summaarne kontsentratsioon ei tohi olla suurem kui 1 mg/l. Komisjon leiab, et õiguskindluse huvides ning selleks, et hõlbustada selle piirangu järgimist ja täitmise tagamist, tuleks tulekustutusvaht käesolevas määruses määratleda kui mis tahes segu, mis on ette nähtud leekide vahuga kustutamiseks, samuti eri liiki tulekustutusvahusegud väärtusahela ja kasutamise eri etappides, sealhulgas tulekustutusvahukontsentraat, mida tuleb tulekustutusvahulahuse saamiseks veega lahjendada, tulekustutusvahulahus ja tulekustutusvaht, mis on kasutamise käigus õhuga segunenud tulekustutusvahulahus. Kuigi iga üksiku PFASi analüüsimiseks kättesaadavaid meetodeid ei ole palju, võib foorumi nõuande kohaselt kasutada fluori üldsisalduse määramise meetodeid, et tõendada piirangule vastavust. Komisjon leiab, et piirang on jõustatav ja seda tugevdavad eelkõige fluori üldsisalduse määramise meetodite kättesaadavus ja märgistamisnõue.

(28) Komisjon märgib, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1021 ([13]) kohase piirangu rakendamisest teatavate tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASide rühmade suhtes nähtub, et isegi pärast parimate võimalike meetoditega puhastamist võivad PFASide jäägid jääda seadmetesse ja sattuda värskelt seadmetesse sisestatud fluorivabadesse tulekustutusvahtudesse. Seda silmas pidades tunnistab komisjon, et kui PFASide kontsentratsiooni piirnormiks kehtestada kemikaaliameti soovitatud 1 mg/l, võib see kaasa tuua selliste tulekustutusseadmete asendamise, milles on varem kasutatud PFASe sisaldavat tulekustutusvahtu. Seepärast peab komisjon asjakohaseks kehtestada sellistest seadmetest pärit tulekustutusvahtudes sisalduvate PFASide üldsisalduse piirnormiks 50 mg/l. Seda kontsentratsiooni piirnormi tuleks kohaldada üksnes fluorivabade tulekustutusvahtude suhtes, mis on sisestatud seadmetesse pärast nende puhastamist. Võttes arvesse tagasilöögiefekti mõõtmise arengut ja välja töötatavaid seadmete puhastusmeetodeid, peaks komisjon selle erandi läbi vaatama viie aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. Erandit ei peaks kohaldama käsikustutite suhtes, sest eeldatavasti asendatakse need järk-järgult tervikuna. Juhul, kui kustuteid taaskasutatakse, tuleks kustutist väljalastava tulekustutusvahu suhtes kohaldada üldist kontsentratsiooni piirnormi 1 mg/l.

(29) Teatavad PFASide alarühmad või nende teatavad kasutusalad tuleks käesoleva piiranguga kehtestatava turuleviimise ja kasutamise keelu alt välja jätta, sest nende suhtes juba kohaldatakse liidus piiranguid või keelde. Turuleviimise ja kasutamise keelu alt tuleks välja jätta perfluorooktaansulfoonhape (PFOS), selle soolad ja PFOSiga seotud ühendid, perfluorooktaanhape (PFOA), selle soolad ja PFOAga seotud ühendid ning perfluoroheksaansulfoonhape (PFHxS), selle soolad ja PFHxSiga seotud ühendid, sest nende suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2019/1021 I lisa kohast keeldu. Perfluorokarboksüülhapped ahela pikkusega 9–14 süsinikuaatomit ($C_{9–14}$ PFCAd) kuuluvad määruse (EÜ)

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj).

nr 1907/2006 XVII lisa kande 68 kohase piirangu kohaldamisalasse ning need tuleks turuleviimise ja kasutamise keelu alt välja jätta. Undekafluoroheksaanhappe (PFHxA), selle soolade ja PFHxAga seotud ainete kasutusalad, mis kuuluvad määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa kande 79 punktide 4 ja 5 kohase piirangu kohaldamisalasse, tuleks samuti turuleviimise ja kasutamise keelu alt välja jätta. PFASide alarühmadesse, mille suhtes on tehtud erand, kuuluvate PFASide kogust tuleks võtta arvesse võtta kõigi PFASide summaarse kontsentratsiooni määramisel käesoleva piiranguga seoses. Punktides 7–10 osutatud riskijuhtimismeetmeid, mis on kehtestatud käesoleva piirangu raames kasutamise tingimusena, tuleks kohaldada nende alarühmade PFASide suhtes, kui nende kasutamine tulekustutusvahtudes on endiselt lubatud.

(30) Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 24 sätestatud mõiste „kasutusala“ hõlmab PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude valmistamist, töötlemist ja ladustamist, sealhulgas kõiki kasutusalasid tulekustutusvahtude tootmiseks liidus olenemata sellest, kas tuletõrjevahtude sihtkoht on liidus või kolmandas riigis. Seepärast leiab komisjon, et puudub vajadus täpsustada PFASi sisaldavate tulekustutusvahtude valmistamise piirang lisaks sellistes tulekustutusvahtudes PFASide kasutamise piirangule, nagu esitatud RAC ja SEAC ettepanekus.

(31) Mis puudutab PFASide turuleviimist ja kasutamist tulekustutusvahtude koostises, leiab komisjon, et asjakohane on üldine viieaastane üleminekuperiood. RAC ja SEAC toetavad seda edasilükkamisperioodi seoses PFASide kasutamisega tulekustutusvahtudes kõigi selliste rakenduste ja sektorite üldrühmas, mille suhtes ei kohaldata konkreetsemat ajaliselt piiratud erandit, mis hõlmab mitut heterogeenset tegevuskohta ja erinevaid asendusprotsesse. Sellist edasilükkamisperioodi toetab SEAC ka seoses PFASide kasutamisega tulekustutusvahtudes, mida kasutatakse tsiviillennunduses (sealhulgas tsiviillennujaamades), ning seda soovitatakse kasutada ka laevadel, sealhulgas tankeritel, parvlaevadel, puksiiridel ja muudel kaubalaevadel, samuti kaitsevaldkonnas. Kuna on vaja lubada turuleviimist nende kasutusalade jaoks, on seepärast asjakohane kohaldada sama üleminekuperioodi nii PFASide turuleviimise kui ka kasutamise suhtes tulekustutusvahtude koostises.

(32) Mis puudutab käsikustutites kasutatavate PFASe sisaldavate alkoholikindlate tulekustutusvahtude turuleviimist, nõustub komisjon SEAC soovitatud 18-kuulise üleminekuperioodiga. Muude käsikustutite turuleviimise puhul leiab komisjon, et RAC ja SEAC soovitatud kuuekuulise üleminekuperioodi asemel on asjakohane 12-kuuline üleminekuperiood, millega tagatakse, et sidusrühmadel on piisavalt aega ja suutlikkust saada nõutav sertifikaat kõigis liikmesriikides.

(33) Lisaks peab komisjon asjakohaseks lubada PFASe tulekustutusvahtude koostises turule viia pärast viieaastast üleminekuperioodi üksnes nende kasutusalade jaoks, mille suhtes kohaldatakse erandit pärast kõnealuse aja möödumist.

(34) Komisjon nõustub 18-kuulise üleminekuperioodiga jõustumisest alates seoses PFASide kasutamisega tulekustutusvahtudes, mida kasutatakse väljaõppeks ja katsetamiseks ning mida kasutavad riiklikud päästeteenistused või nende ülesandeid täitvad erapäästeteenistused. Samuti nõustub komisjon sellega, et riiklikel tuletõrjeteenistustel peaks kümne aasta jooksul olema endiselt lubatud kasutada PFASe sisaldavaid vahte juhuks, kui nad peavad sekkuma ja kustutama tööstustulekahjusid direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvates käitistes. Selliseid vahte ja seadmeid tuleks siiski kasutada üksnes nimetatud otstarbeks.

(35) Peale selle on komisjon nõus, et käsikustutite tulekustutusvahtudes PFASide kasutamise üleminekuperiood kestaks 31. detsembrini 2030, nagu soovitas SEAC, sest nii antakse piisavalt aega tagamaks, et PFASivabade käsikustutite tootmise võimsus vastab kasvavale nõudlusele asendada PFASe sisaldavad käsikustutid.

(36) Komisjon nõustub SEAC pakutud kümneaastase üleminekuperioodiga PFASide kasutamise puhul tulekustutusvahtudes, mis on ette nähtud direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste ning avamere nafta- ja gaasitööstuse rajatiste jaoks, et võimaldada piisavalt aega selliste alternatiivsete lahenduste edukaks rakendamiseks, mis vastavad kõnealustes rajatistes tuleohutuse tagamiseks nõutavatele standarditele. Kosmosetööstuse stardirajatiste jaoks, mis kuuluvad direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste hulka, on seega üleminekuperioodi pikkus kümme aastat.

(37) Peale selle toetab SEAC seoses PFASide kasutamisega tulekustutusvahtudes laevade, sealhulgas sõjalaevade puhul viieaastast üleminekuperioodi. Sellegipoolest leiab komisjon, et võrreldes tsiviillaevadega on vaja arvesse võtta kõigi sõjalaevade (nii peal- kui ka allveelaevad) konkreetseid kaitsenõudeid olenemata nende aluste pikkusest ja kogumahutavusest, mis mõjutavad alternatiivsete lahenduste rakendamise tehnilist teostatavust, ning mereväe tulekustutusdoktriini spetsiifilisust, samuti tagada koostalitlusvõime kolmandate riikidega sõjalistel ühisõppustel, mistõttu on vaja rohkem aega. Lisaks leiab komisjon, et nende tsiviillaevade puhul, mille pardal on juba PFASe sisaldavad tulekustutusvahud, on viieaastane üleminekuperiood liiga lühike, võttes arvesse kustutusvahusüsteemi nõutavad ümberehitust, mida saab teha ainult kuivdokis. Seepärast peab komisjon asjakohaseks kehtestada sõjalaevade ja nende tsiviillaevade puhul, mille pardal on juba PFASe sisaldav tulekustutusvaht, üleminekuperioodiks kümme aastat alates käesoleva määruse jõustumisest.

(38) Komisjon peaks vaatama läbi direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvate käitiste, avamere nafta- ja gaasitööstuse rajatiste, sõjalaevade ja juba pardal oleva PFASe sisaldava tulekustutusvahuga tsiviillaevade suhtes kehtestatud erandi enne nende kasutusalade jaoks kehtestatud kümneaastase üleminekuperioodi lõppu, et jälgida, kuidas edeneb asendamine nendel kasutusaladel.

(39) Selleks et minimeerida piirangu kohaselt lubatud PFASide kasutusaladest tulenevat heidet keskkonda, peab komisjon asjakohaseks kohaldada viie- ja kümneaastase üleminekuperioodi jooksul PFASide tuletõrjevahtudes kasutamise suhtes asjakohaseid meetmeid, millega vähendatakse PFASide sattumist keskkonda nii madala tasemeni kui tehniliselt ja praktiliselt võimalik. Komisjon leiab, et 12 kuud on piisav ajavahemik, et kasutajad jõuaksid selliseid meetmeid rakendada. Komisjon nõustub, et kõnealused meetmed peaksid hõlmama ka kasutamata tulekustutusvahtude varude ja PFASe sisaldavate jäätmete, sealhulgas tulekustutusvahtude kasutamisel ja seadmete puhastamisel tekkinud reovee kogumist asjakohaseks töötlemiseks, kui see on tehniliselt ja praktiliselt võimalik. RAC väitel ei tohiks asjakohane puhastamine olla reovee bioloogiline puhastus ning põletamise korral peaks PFASe sisaldavate jäätmete põletamistemperatuur olema vähemalt 1 100 °C. Komisjon leiab, et asjakohane puhastamine tagab sisalduvate PFASide lagunemise või pöördumatu muundumise. Komisjon nõustub RACga, et välistada tuleks igasugune ebapiisav puhastamine, näiteks reovee bioloogiline puhastamine või PFASe sisaldavate jäätmete põletamine temperatuuril alla 1 100 °C. Peale selle nõustub komisjon RAC soovitusega, et PFASe sisaldavat tulekustutusvahtu tuleks kasutada ainult tuleohtlikest vedelikest põhjustatud tulekahjude (B-klassi tulekahjude) kustutamiseks.

(40) Komisjon leiab samuti, et asjakohaste meetmete vastuvõtmise ja dokumenteerimise tagamiseks ning nõuete täitmise tagamise hõlbustamiseks on asjakohane, et piiranguga kaasneb kasutustingimus, mille kohaselt peavad PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutajad koostama majandamiskava vahu konkreetse kasutuskoha alusel. Majandamiskava peaks muu hulgas sisaldama teavet kasutustingimuste ja -koguste, kogumise ja asjakohase töötlemise ning puhastamise kohta, kavasid juhusliku lekke või mahavalgumise puhuks ning PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude fluorivabade tulekustutusvahtudega asendamise strateegiat. Kasutajad peaksid sellist majandamiskava hoidma pädevatele asutustele kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt 15 aastat.

(41) Selleks, et tagada PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude asjakohane käitlemine ning hõlbustada nõuete täitmise tagamist, nõustub komisjon kemikaaliameti, RAC ja SEAC soovitusega märgistada turule viidavad tulekustutusvahud, milles PFASide kontsentratsioon on 1 mg/l või üle selle. Sellist märgistamisnõuet tuleks kohaldada ka kasutamata tulekustutusvahtude ja PFASe sisaldavate jäätmete, kaasa arvatud tulekustutusvahu kasutamisel tekkinud reovee suhtes. Komisjon leiab, et 12-kuuline tähtaeg on asjakohane, et anda kasutajatele piisavalt aega sellise märgistamiskohustuse täitmiseks.

(42) Määrust (EÜ) nr 1907/2006 tuleks seepärast vastavalt muuta.

(43) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 133 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. oktoober 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisasse lisatakse järgmine kanne:

„82. Per- ja polüfluoritud alküülühendid (PFASid) järgmise määratlusega: mis tahes aine, mis sisaldab vähemalt üht täielikult fluoritud metüül- (CF_3) või metüleenrühma (CF_2) süsiniku aatomit (ilma et sellel oleks side ühegi H/Cl/Br/I aatomiga).	1. Ei tohi alates 23. oktoobrist 2030 turule viia ega kasutada tulekustutusvahtudes, kui kõigi PFASide kontsentratsioon vahus on 1 mg/l või üle selle. 2. Punkti 1 ei kohaldata järgmise suhtes: a) perfluorooktaansulfoonhape (PFOS), selle soolad ja PFOSiga seotud ühendid ($C_8F_{17}SO_3X$), perfluorooktaanhape (PFOA), selle soolad ja PFOAga seotud ühendid ning perfluoroheksaansulfoonhape (PFHxS), selle soolad ja PFHxSiga seotud ühendid, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2019/1021 I lisa; b) lineaar- ja hargahelaga perfluorokarboksüülhapped, mille struktuurivalem on C_nF_{2n+1}-C(= O)OH, kus n = 8, 9, 10, 11, 12 või 13 ($C_{9–14}$ PFCAd), kaasa arvatud nende soolad ja kõik nende kombinatsioonid, mille suhtes kehtib kandes 68 esitatud piirang; c) undekafluoroheksaanhape (PFHxA), selle soolad ja PFHxAga seotud ained, kui nende kasutusalade suhtes kehtib kandes 79 esitatud piirang. 3. Kõigi PFASide summaarse kontsentratsiooni määramisel tuleb arvesse võtta aineid, mille suhtes kehtib punkti 2 kohane erand. 4. Erandina punktist 1 ei tohi parimate võimalike meetoditega puhastatud seadmetest (välja arvatud käsikustutid) pärit fluorivabades tulekustutusvahtudes PFASide summaarne kontsentratsioon ületada 50 mg/l. Komisjon vaatab selle erandi läbi hiljemalt 23. oktoobril 2030. 5. Erandina punktist 1 võib järgmistel juhtudel PFASe turule viia summaarses kontsentratsioonis 1 mg/l või üle selle: a) käsikustutites kasutatavates tulekustutusvahtudes kuni 23. oktoobrini 2026; b) käsikustutites kasutatavates alkoholikindlates tulekustutusvahtudes kuni 23. aprillini 2027; c) järgmiste kasutusaladega tulekustutusvahtudes kuni 23. oktoobrini 2035: i) direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvad käitised. Selle erandi alla ei kuulu tsiviillennundus (sealhulgas tsiviillennujaamad); ii) avamere nafta- ja gaasitööstuse rajatised; iii) sõjalaevad; iv) tsiviillaevad, mille pardal on asjaomased tulekustutusvahud juba enne 23. oktoobrit 2025.

	6. Erandina punktist 1 võib PFASe kasutada tulekustutusvahtudes summaarses kontsentratsioonis 1 mg/l või üle selle: a) kuni 23. aprillini 2027 järgmistel tingimustel: i) kasutatakse väljaõppel ja katsetamiseks, välja arvatud tulekustutussüsteemide toimivuse katsetamiseks, tingimusel, et kogu väljalastud vaht kogutakse kokku; ii) kasutajaks on riiklikud päästeteenistused ja nende ülesandeid täitvad erapäästeteenistused, välja arvatud juhul, kui need teenistused kustutavad tööstustulekahjusid direktiivi 2012/18/EL kohaldamisalasse kuuluvates käitistes ning kasutavad vahte ja seadmeid üksnes selles otstarbeks; b) käsikustutites kuni 31. detsembrini 2030; c) punkti 5 alapunktis c osutatud juhtudel kuni 23. oktoobrini 2035. Komisjon vaatab punkti c kohased erandid läbi enne asjaomase erandi kehtivusaga lõppu. 7. Käesolevas punktis esitatud tingimusi kohaldatakse punkti 1 ja punkti 6 alapunkti c kohase PFASide tulekustutusvahtudes kasutamise suhtes, kui nende summaarne kontsentratsioon on 1 mg/l või üle selle, alates 23. oktoobrist 2026. Kasutaja peab a) tagama, et tulekustutusvahtu kasutatakse üksnes tuleohtlikest vedelikest põhjustatud tulekahjude (B-klassi tulekahjude) kustutamiseks; b) vähendama heidet keskkonnaosadesse ning inimeste otsest ja kaudset kokkupuudet tulekustutusvahtudega nii madala tasemeni kui tehniliselt ja praktiliselt võimalik; c) tagama kasutamata tulekustutusvahtude varude ja PFASe sisaldavate jäätmete, sealhulgas tulekustutusvahtude kasutamisel tekkinud reovee eraldi kogumise, kui see on tehniliselt ja praktiliselt võimalik, ning nende asjakohase käitlemise nii, et neis sisalduvad PFASid lagunevad või muunduvad pöördumatult; d) koostama PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude majandamise kava, mis põhineb PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude konkreetsel kasutuskohal ja sisaldab järgmist: i) üksikasjad tulekustutusvahtude kohapealse kasutamise tingimuste ja kasutuskoguste kohta, millega dokumenteeritakse, kuidas on täidetud alapunktis b esitatud tingimused; ii) teave kogumise ja asjakohase töötlemise kohta kooskõlas alapunktiga c; iii) üksikasjad seadmete liigi ning nende puhastamis- ja hooldusmeetodite kohta;

	iv) kavad, mida rakendatakse tulekustutusvahu juhusliku lekke korral, kaasa arvatud dokumendid järelmeetmete kohta, kui see on asjakohane; v) PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude fluorivabade tulekustutusvahtudega asendamise strateegia. Majandamiskava tuleb kord aastas läbi vaadata ja seda tuleb hoida pädevatele asutustele nõudmise korral kontrollimiseks kättesaadavana vähemalt 15 aastat. 8. Alates 23. oktoobrist 2026 tuleb turule viidavad tulekustutusvahud (välja arvatud käsikustutites olevad), milles PFASide summaarne kontsentratsioon on 1 mg/l või üle selle, märgistada kooskõlas punktiga 10. Kui asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid ei näe ette teisiti, peab märgistus olema kirjutatud selle liikmesriigi või nende liikmesriikide ametlikus keeles (ametlikes keeltes), kus tulekustutusvaht turule viiakse. 9. Alates 23. oktoobrist 2026 peavad PFASe sisaldavate tulekustutusvahtude kasutajad tagama, et kasutamata tulekustutusvahu varud ja PFASe sisaldavad jäätmed, kaasa arvatud tulekustutusvahu kasutamisel tekkinud reovesi märgistatakse punkti 10 kohaselt, kui kõigi PFASide summaarne kontsentratsioon nendes on 1 mg/l või üle selle. Kui asjaomane liikmesriik või asjaomased liikmesriigid ei näe ette teisiti, peab märgistus olema kirjutatud selle liikmesriigi või nende liikmesriikide ametlikus keeles (ametlikes keeltes), kus kasutamata tulekustutusvahu varud ja PFASe sisaldavad jäätmed, kaasa arvatud reovesi tulekustutusvahu kasutamisest tekivad ja kus neid käideldakse. 10. Punktide 8 ja 9 kohaldamisel peab märgistus olema sõnastatud järgmiselt: „*HOIATUS! Sisaldab per- ja polüfluoritud alkiülühendeid (PFASe) summaarses kontsentratsioonis 1 mg/l või üle selle*“. See teave peab olema nähtavalt, loetavalt ja kustutamatult märgitud. 11. Käesolevas kandes kasutatakse järgmisi mõisteid: a) „käsikustuti“ – standardile EN3-7 vastav tulekustuti, mis on projekteeritud käsitsi kandmiseks ja kasutamiseks ja mille mass töökorras olekus ei ületa 20 kg; standardile EN-1866 vastav teisaldatav kustuti mahuga kuni 150 liitrit ning standardile EN-16856 vastav aerosoolkustuti; b) „tulekustutusvaht“ – mis tahes segu, mis on ette nähtud tule kustutamiseks vahuga, sealhulgas tulekustutusvahukontsentraat ja tulekustutusvahulahus, millest vahtu saadakse; c) „kasutamata tulekustutusvahu varud“ – tulekustutusvaht, mida ei ole veel tulekahju kustutamiseks kasutatud.“